

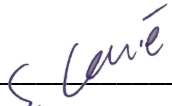
החלטת סגן הממונה על המשמעת – פסק דין

1. הנקבלת היא תלמידת שנה ג' בפקולטה לאומנויות. במסגרת אחד הקורסים היה על הנקבלת להגיש עבודת סיום קורס. לפי כתב הקובלנה, מבדיקת העבודה עלה כי זו הועתקה משני מקורות באינטרנט ללא ציון ו/או הפניה למקור בגוף העבודה. בכך ייחס כתב הקובלנה לנקבלת עבירות של הפרת הוראות בעבודה והונאה בעבודה (סעיפים 29.3 ו- 29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח)).
2. בפתח דיון ההקראה הודתה הנקבלת בשני האישומים שיוחסו לה. בדיון הטיעונים לעונש הציגו הצדדים את עמדתם. הקבילה עתרה לעונש של שני סמסטרים הרחקה בפועל, בנוסף לפסילת הקורס ולהרחקה על תנאי. הקבילה הדגישה את הנסיבות המחמירות, ובפרט, העובדה שמדובר בתלמידה ותיקה, בעבודת סיום קורס, ובהעתקה שהיקפה משמעותי (כל העבודה). לאור כך, ולאור פסיקה קודמת, יש מקום להרחקה בעלת משמעות, ולפחות לשני סמסטרים הרחקה בפועל. הנקבלת הדגישה את הנסיבות המקילות – ההודאה המהירה, נטילת האחריות והחרטה שהביעה הנקבלת, שעל כולם מקובל שהיא כנה ואמיתית. בנוסף הנקבלת פירטה את נסיבותיה המיוחדות. מדובר בתלמידה שהשלימה בעבר תואר ראשון אחר. היא מכלכלת את עצמה ונקלעה לקשיים כלכליים ונפשיים בעת האחרונה, בפרט לאור משבר הקורונה (הוצאה לחל"ת). לאור כך, ובהינתן פסיקה קודמת, טענה הנקבלת לעונש הרחקה בפועל של סמסטר אחד, כאשר סמסטר הרחקה נוסף יומר בעבודות שירות לטובת הציבור.
3. גדר המחלוקת ברורה והעובדות אינן שנויות במחלוקת. הנקבלת, בשנתה השלישית, הודתה בעבירת ההונאה – היא העתיקה את מלוא עבודת הסיום ממקורות באינטרנט, וללא הפניה. הצדדים מסכימים כי העונש הראוי הוא שני סמסטרים הרחקה. הצדדים חלוקים בשאלה האם יש מקום, כטענת הנקבלת, לאפשר להמיר את ההרחקה בפועל באחד מהסמסטרים בעבודות לתועלת הציבור (ולהותיר הרחקה בפועל של סמסטר אחד)?
4. מדיניות הענישה במקרי הונאה הותוותה, בין השאר, בעניין ע-5/2015. ככלל, "במקרה הרגיל" יש לקבוע "הרחקה שלושה סמסטרים כאשר אחד מהם ניתן להמיר לעבודות שירות". ובכל מקרה, "בהעדר... נסיבות משמעותיות ביותר לקולא אין זה ראוי... שלאחר המרת סמסטר אחד בעבודות שירות, יוותר המורשע בעבירת ההונאה עם סמסטר הרחקה אחד בלבד בפועל". נסיבות משמעותיות אלו אינן רק "הודאה באשמה בליווי חרטה כנה". הנקבלת הצביעה על לפחות שני פסקי דין בהם נגזר, בגין עבירת ההונאה, עונש הרחקה לשני סמסטרים, כאשר ניתן היה להמיר אחד מהם בעבודות שירות (ד-32/2019 ; ד-45/2020). ממבט ראשון, פסקי דין אלו אינם עולים בקנה אחד עם המדיניות הכללית; אפשר שהיה מקום לגזור באותם מקרים עונש חמור יותר. אולם, פסקי דין אלו ניתנו במסגרת עסקת טיעון, ומדיניות בית דין זה היא לכבד את שיקול הדעת של הקבילה בהסכמתה להסדר טיעון, בין היתר, מתוך היכרותה של הקבילה עם נסיבות המקרה הפרטניות. "מן הראוי לסגת מהסדר טיעון, הן לטובת ההגנה והן לטובת הקבילה, רק בנסיבות חריגות" (ע-2/2016).
5. לאור כך התלבטתי האם יש מקום לאפשר המרה של סמסטר הרחקה אחד בעבודות משמעותיות לתועלת הציבור. יש טעם לפגם בכך שטיעוני הנקבלת על קשייה האישיים נטענו, ברמה מסוימת, בעלמא ולא גובו במסמכים. מצב דברים זה מקשה על הקלה בעונשה. עם זאת, אני מוכן להכיר בנסיבותיה כשיקול לקולא. זאת ועוד: גם אני סבור כי חרטתה של הנקבלת כנה ואמיתית, והודאתה המהירה, ביחד עם נטילת האחריות, מהווה שיקול בעל משקל לקולא. כן מקובל עלי כי מדובר במעידה חד פעמית, וכי הרחקה בפועל של שני סמסטרים מהווה מחיר משמעותי מאוד עבור מעידה חד פעמית. יחד עם זאת, לא ניתן להתעלם ממדיניות הענישה הכללית, מההעתקה הנרחבת ומהיותה של הנקבלת תלמידת שנה ג'.
6. אשר על כן אני גוזר את עונשה של הנקבלת כדלקמן:

א. הרחקה בפועל מהאוניברסיטה לשני סמסטרים – סמסטר א' תשפ"ב וסמסטר ב' תשפ"ב.

- ב. פסילת הקורס נשוא הקובלנה.
ג. הרחקה על תנאי של שני סמסטרים למשך שנתיים.

ניתן היום, 09.08.2021, בהיעדר הצדדים.

ד"ר שי נ. לביא

ס' הממונה על המשמעת